

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ ЖАНЫНДАҒЫ ӘЙЕЛДЕР ІСТЕРІ
ЖӘНЕ ОТБАСЫЛЫҚ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ САЯСАТ ЖӨНІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ КОМИССИЯ**

ҚАЗАҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗДАР ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ

**НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМИССИЯ ПО ДЕЛАМ ЖЕНЩИН И СЕМЕЙНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ
ПОЛИТИКЕ ПРИ ПРЕЗИДЕНТЕ РК**

КАЗАХСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЖЕНСКИЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

**THE NATIONAL COMMITTEE FOR WOMEN'S AFFAIRS AND FAMILY AND DEMOGRAPHY POLICY
AT THE PRESIDENT OF REPUBLIC KAZAKHSTAN**

KAZAKH STATE WOMEN'S TEACHER TRAINING UNIVERSITY

**ҚОҒАМДЫ ӘЛЕУМЕТТІК МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУДЫҢ ГЕНДЕРЛІК
АСПЕКТІЛЕРІ**

**Халықаралық ғылыми-практикалық конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ
18 мамыр 2012 жыл**

МАТЕРИАЛЫ

**Международной научно-практической конференции
ГЕНДЕРНЫЕ АСПЕКТЫ СОЦИАЛЬНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ
ОБЩЕСТВА
18 мая 2012 год**

MATERIALS

**International Scientific and Practical Conference
GENDER ASPECTS OF SOCIAL MODERNIZATION OF THE SOCIETY
18 May 2012**

АЛМАТЫ 2012

УДК 329 (574)
ББК 66.74 (5 Қаз)
Қ 54

Бас редакторы: Д.Ж.Нөкетаева – Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университетінің ректоры.

Редакция алқасы: А.Қ. Рысқалиева, Н.А. Сәндібаева, Қ.Ж. Тайшықова, М.С. Юнусова, Л.К. Самакова, С.Ж. Тлеуқенова, Қ.Г. Бектұрғанова, М.Қ. Әмірова

Қ 54. Қоғамды әлеуметтік модернизациялаудың гендерлік аспектілері: Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдар жинағы /Гендерные аспекты социальной модернизации общества: Сборник материалов Международной научно-практической конференции. – Алматы: ҚазМемҚызПУ, 2012. – 356 бет.

ISBN 978-601-224-354-3

Жинақта «Қоғамды әлеуметтік модернизациялаудың гендерлік аспектілері» атты Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары басылған. Конференция материалдарында Қазақстан әйелдерінің экономикалық ілгері жылжу мәселелері, қоғамдағы әйелдер мен ерлердің тең құқылығы мен мүмкіндіктері туралы, гендерлік білім және ағарту жұмыстары, сонымен қатар ақпараттық технологиялардың әйелдердің мүмкіндіктері мен қоғамдағы сұраныстарын арттырудағы ролі туралы ой-пікірлер айтылған.

Конференцияға қатысушылардың материалдар жинағы гендерлік зерттеулер саласында қызығушылық білдірушілерге оқу әдістемелік көмек ретінде ұсынылып отыр.

В настоящем сборнике публикуются материалы Международной научно-практической конференции «Гендерные аспекты социальной модернизации общества», участники конференции обсудили проблемы достижения гендерного равенства на законодательном и институциональном уровнях, проблемы экономического продвижения женщин Казахстана, гендерное просвещение и образование, о роли информационно-коммуникационных технологий, которые являются жизненно важным стимулом развития возможности женщин.

Сборник материалов участников конференции может оказать научно-методическую помощь всем, кто интересуется сферой гендерных исследований.

УДК 329 (574)
ББК 66.74 (5 Қаз)

ISBN 978-601-224-354-3

© ҚазМемҚызПУ, 2012

- Мұғалім компьютерді еркін игеруі керек;
- Оқу-әдістемелік кешендерді пайдаланудың икемді әдістемесін үйренушінің белсенділігін арттыруға бағытталған оқу қызметінің әралуан түрлерінде қолдану керек;
- «Ең ақылды» әрі тамаша бағдарлама тек қана құрал екенін және мұғалімді алмастыра алмайтынын әрдайым есте ұстау керек.

Қорыта айтқанда, мұғалім әрқашан жетекші рөлде – сабақ пен барлық оқу үдерісінің «режиссёры» болып саналуы тиіс.

Әдебиеттер

- 1 Шуклинова Н. А. Математика + информатика + ИКТ = учебный проект http://pedsovet.org/component/option,com_mtree/task,viewlink/link_id,3322/Itemid,118/
- 2 Тузова В.П. Использование ИКТ на уроках математики.
- 3 Поташник М.М. Требования к современному уроку. М.
- 4 «Білім - Образование» журналдары.
- 5 Электрондық оқулықтар.

ӘЙЕЛДЕРДІҢ АҚПАРАТТАНУ БАҒЫТЫНДАҒЫ ПӘНДЕРДІ ОҚЫТУДАҒЫ АЛАТЫН ОРНЫ

Урмашев Б.А.

Мемлекетімізде ғылыми-техникалық және әлеуметтік-экономикалық көптеген бағдарламалардың сәтті орындалуы кемелденген қазіргі кезеңде білім беру мен ғылыми жүйелерінің сапасын арттыру мәселесі өзекті екені баршамызға аян болса керек. Осыған орай білім мен ғылым саласында жүзеге асырылып жатқан және болашағы зор барлық түрлендірулер мен шаралардың басты мақсаты – өз елімізді жоғары білімді, салауатты және прогресшіл ұлттық қоғам ретінде қалыптастыру.

Қазақстан қоғамы өміріндегі қазақстандық әйелдердің жетістіктерін танымал ету, әйелдердің әлеуетін пайдалану, әйелдердің бастамаларын іске асыру үшін кең мүмкіндік беретін шын мәнінде гендерлік теңқұқықты жүзеге асыратын мемлекет ретінде қазақстанның халықаралық имиджін арттыру керек.

Соңғы жылдары «Қазақстан Республикасының 2003-2015 жылдарда индустриалды-инновациялық даму стратегиясының» (ҚР Президентінің 17.05.2003 № 1096 бұйрығы) шеңберінде минералды-шикізаттық кешендерді өндіруге, ақпаратты-коммуникациялық технологиялар (АҚТ) мен машина жасауда және басты өндіріс салаларына заманауи әлемдік инновациялық технологияларды енгізу арқылы ғылыми-практикалық бағдарламалардың жүзеге асуы мен елімізді индустриалды-инновациялық дамытудың курсы анықталды. Осы бағыт арқасында ғылымның әртүрлі салаларындағы қолданбалы және іргелі зерттеулердің тиісті жоғары нәтижелерге қол жеткізуіне, ғылыми-практикалық қордың дамуына ерекше назар аударылады. Қазіргі таңда Қазақстандағы экономика мен өндіріс салаларында еліміздің технологиялары мен инновацияларын өз бетінше өңдеуге, және бұл өңдеулерді республикамыздың жоғары сапалы білім жүйесі арқылы ғана жүзеге асыруға болатындығына аса көңіл бөліп отыр.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде осы процесс, яғни көпжылдық дәстүрлер мен қызметкерлердің, әсіресе әйелдердің жоғары потенциалдарын сақтай отырып осы Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ зерттеу университеті ретінде қалыптастыруға трансформациялау жүзеге асырылып жатыр. Соңғы жылдары Университетте ұйымдастырушы-тәрбиелік және ғылыми-зерттеу мен білім беру процестерін сапалы өзгертуге бағытталған көптеген шаралар орындалды.

Оқу процесі барысында басталған түбегейлі өзгерістердің, яғни біздің оқу жоспарларымыздың әлемдік деңгейдегі жетекші оқу орындарының академиялық бағдарламаларымен сәйкестендіруге мүмкіндік беретіндей университеттің барлық мамандықтарына арналған тәжірибелік оқу бағдарламалары (ТОБ) құрастырылғанына, сонымен қатар алға қойған мақсаттарға жетуді көздейтін жоспарларымызды анықтап, әлемдік білім кеңістігіне кіруді бір қадам болса да жақындата түскен университетіміздің ғылыми және оқу – білімдік потенциалдарының ұштасқанына, міне, 3 жыл уақыт өтті. Осы оқу жылы да модульдік

білім беруді енгізу арқылы оқу процесін жаңартудан басталды. Бұл арқылы нені байқауымызға болады? Бұл – қандай да бір кәсіпорынның жұмыс барысында туындайтын мәселелер мен есептерді шешуге мүмкіншіліктері және кәсіби тұрғыда икемділіктері бірінші кезекте қажет болатын еңбек нарығындағы сұраныстар мен талаптарды қанағаттандыра алағын нақты бір мамандық түлегінің базалық білімін анықтау.

Механика-математика факультетінің информатика кафедрасы әйел азаматтарының зор ықыласпен қатысуымен 2003ж. бастап Қазақстан командалары арасында программалаудың бүкіләлемдік чемпионатының ширек финалын өткізеді. Жыл сайын республиканың алдыңғы қатарлы ЖОО чемпионатқа қатысатын 80 аса командалар (240 кісіден астам) арасынан жүлделі орындардың бірін иеленеді. Жыл сайын информатика кафедрасы мектеп оқушылары мен студенттер арасында бағдарламалау бойынша олимпиадалар жүргізеді, олар: MechMat Open, Inform, Информатика мамандығы бойынша пәндік олимпиадалар.

2010 жылдан бастап информатика кафедрасының әйел-оқытушылары ақпараттық жүйелер кафедрасымен бірге «ERAMIS: Информатика - екінші құзыреттілік» Халықаралық TEMPUS жобасына қатысады. Бұл жобада еуропалық бірлестіктің елдерінің университеттері де қатысады, олар: Испания, Финляндия және Польша, сонымен бірге Ресей, Қазақстан және Қырғызстан университеттері. TEMPUS ERAMIS - оқу процесіндегі жаңа ұйым, нәтижесінде магистранттар екінші құзыреттілік – информатика біліктілігін алады. ERAMIS бағдарламасы бойынша магистранттар тек мамандығы бойынша ғана емес, олар ақпараттық технологиялар саласында білім мен дағды алуына мүмкіндік береді.

Кафедра ғылыми және ғылыми-әдістемелік “Информатиканың өзекті мәселелері” атты семинарларын өткізеді, мұнда: басым көпшілігі әйел-оқытушылардың, PhD докторанттардың, магистранттардың компьютер ғылымдарының төңірегінде теориялық және колданбалы мәселелері бойынша зерттеулері талқыланады.

Кафедра студенттері, магистранттары мен докторанттары механика-математика факультетіне арнайы шақырылған АҚШ, Франция, Германия, Польшадан және т.б., елдерден келген профессорлардың дәрістерін, курстарын тыңдай алады. Информатика кафедрасының оқытушылары ф.-м.ғ.д., профессор Балакаева Г.Т., ф.-м.ғ.д., профессор Шмыгалева Т.А., ф.-м.ғ.к., доцент Мансурова М.Е., “ЖОО үздік оқытушысы” грантының иегерлері.

Информатика кафедрасының әйел-оқытушылары НИИТ - пен (National Institute of IT, Индия) өте тығыз байланыста жұмыс жасайды. Мұнда кафедра мұғалімдері ғылыми зерттеулерге, оқу процестерінде ерекше қажетті оқу әдістемелерін және Қазақ-Үнді орталығындағы оқу курстарын, соның ішінде «UML & Java Programming», «Software Engineering», «Network Engineering» курстарын игерді. Оқытушылар, PhD докторанттар, магистранттар, студенттер, жақын және алыс шетелдік информатика саласы төңірегіндегі заманауи зерттеулерге арналған халықаралық конференцияларда, жаздық мектеп-семинарларына белсенді түрде қатысады. Толығымен кафедрада ғылыми және білімдік икемдену, біздің бітірушілердің ғылыми-зерттеулерді жүргізу, жобалаудың практикалық дағдылану және бағдарламаларды өңдеу кездерінде жүзеге асырылады.

Пәнді сапалы оқыту әдісін үздіксіз дамыта отырып, өндіріс мамандарын тарту, күрделі ІТ жобаларының траекторияларын түзету және дағдаларын қалыптастыру жүзеге асырылады. Біздің әйел-оқытушылар көптеген курстарды ағылшын тілінде жүргізеді. Қазіргі таңда ІТ мамандығы бойынша студенттерді дайындау еліміздің көптеген ЖОО-да жүзеге асып жатыр. ЖОО-да қандай да бір мамандықты ашу үшін материалдық базаның жеткіліктілігіне, профессорлық-оқытушылар құрамы (ПОК) сапалық деңгейіне, ең бастысы, осы мамандыққа келетін студент контингентінің мамандыққа бейімділігіне баса назар аудару керек.

Баршамызға аян, ІТ мамандықтарға түсетін студенттер мамандықтар арасындағы шекараны, білім беруді бағдарламаларын дайындау бағыттарының айырмашылықтарын ажырата алмайды. Әрине, уақыт өте келе студент өзінің оқып жатқан бағдарламасын өзінің ойлағанындай емес екеніне көзі жетеді, одан да сорақысы – ол студенттің болашақ кәсіби қызметінде өз орнын таба алмауы. Сонымен қатар, бұл мәселе ІТ саласындағы мамандарды дайындау Қазақстандық жүйенің батыстық жүйеден түбегейлі түрде айырмашылығымен тереңдей түседі. Басқаша айтқанда, шет елдегі ЖОО-да білімдерін жалғастыру ниетінде олардың бұрынғы оқылған курстардың тізімінің сәйкес келмеуі немесе бітірушілердің білім деңгейлерінің күрт айырмашылығы байқалады. Мұндағы маңызды айырмашылық неде? Мамандардың сапалы дайындығы өндіріспен және ПОК-

ның ғылыми-зерттеу жұмыстарымен тығыз байланысты. Тек төменде берілгендер ғана бірігіп қойылған максаттарды шешуге мүмкіндік береді:

- сабақ беру сапасын жоғарылату ПОҚ-тың оқу процесіне енгізілген курстар аймағында белсенді зерттеу жұмысын жүргізуді тікелей жүзеге асырумен икемдеу;
- студенттерді жобаларға, ғылыми-практикалық семинарлар мен тәжірибелі-конструкторлық зерттеулер жұмыстарына қатыстыру арқылы ғылыми-зерттеу қызметкерлігіне тарту;
- курстарды игеруде студенттердің қызығушылығын арттыру, оларды ЖОО-ның соңғы инновациялық технологияларымен таныстыру арқылы жүзеге асыру;
- студенттердің сәйкес деңгейдегі білімдері мен дағдыларын практикалық кәсіптік қызметкерлікке қолдану және т.б.

Байқап отырсақ, үнемі ІТ бойынша дайындық беретін ЖОО және жаңа мамандықтардың ашылулары кезінде білім беру жүйесіндегі қатаң бәсекелі шарттар қалыптастырылып және келесі негізгі кемшіліктер байқалады: олар – мамандандырылған ПОҚ кадрлар санының жетіспеушілігі, мамандарды қайта дайырлау және мамандардың білім деңгейлерін жоғарылатудың тиімді жүйелерінің жетіспеушілігі, кәсіптік және ғылыми ізденістер арасындағы айырмашылықтардың ұлғаюы.

Шындығында, жоғарыдағы айтылғандарды ескере отырып, ІТ мамандарына қойылатын заманауи талаптарды жүзеге асыру үшін сапаны жоғарылату және оларды даярлауда есте болатындар:

- өндіріспен (жобалар, енгізу актілері және т.б.) тығыз байланысты ғылыми – зерттеу қызметіне ПОҚ белсенді түрде тарту және қаржыландыру арқылы ЖОО-ның жаңа ғылыми-техникалық потенциалын қалыптастыру және дамыту;
- өндіруші – компаниялар тапсырысы және мемлекет қызығушылығын ескере отырып, болашақ мамандардың бағытталу аймағын анықтау;
- кәсіптік ассоциациялар (Association for Computing Machinery, IEEE Computer Society) мен алдыңғы қатарлы ЖОО-ның білімдік оқу бағдарламаларын енгізу;
- ПОҚ біліктілігін арттыру және қайта даярлаудың тиімді жүйесін ұйымдастыру (ғылыми-практикалық тәжірибеден өту, білім алудың инновациялық курстары және т.б.)
- дипломдық және кәсіптік тәжірибеден өту үшін құрылғылар мен бағдарламалық камтамаларды жасаушы алдыңғы қатарлы зертханалар мен академияларды ұйымдастыру;
- шет ел ЖОО мен бірлесі екі дипломдық оқу бағдарламасын енгізу;
- ІТ білім беру ортасында қазіргі заманғы E-Learning құрылғысын өңдеу үшін әдістемелік қорды жетілдіру және дамыту.

Қорыта айтқанда, ЖОО ІТ сабақ берудің сапасын жоғарылату мәселелері еліміздің өндірістік-техникалық кешенінің ғылымға бағытталуын қабылдау бағдарламаларының орындалуының тиімділігі, сонымен қатар отандық өндірушілер мен ғалымдардың өңдеулерінің инновациялық сипаттамалары мен ғылыми-зерттеу жұмыстарының іргелі негізін қалыптастыру бірінші кезекке қойылуындағы қоғамның сәйкес сұраныстары мен талаптарына тікелей байланысты.

Қожамбердиев С.И., Таласпай А.А. Телекоммуникация желілерінің негіздерін үйретуге бағытталған спортшыларды оқыту үрдісі.....	325
Мүсіралиев Ж.А. Ақпаратты қорғау әдісін программалау.....	327
Орынтаева Ж.А., Оразалиева Г. Информатика сабағында оқушыларды шығармашылыққа баулу жолдары.....	330
Сағындықова Г., Садырова Б. Оқушылардың нәтижелі ойлауын дамыту әдісі ретіндегі есеп шығару кезеңдері.....	333
Отарбаев Ж.О., Мақұлов Қ.Қ., Яғалиева Б.Е. Қашықтықтан (алыстан) білім беру саласындағы ізгі қадамдар.....	337
Рамазанова Г.Н. Информационные коммуникационные технологии становятся жизненно важным стимулом развития возможности женщин.....	343
Тұрмағанбетова Ұ.Д. Математика сабақтарындағы ақпаратты – коммуникациялық технологиялар.....	347
Урмашев Б.А. Әйелдердің ақпараттану бағытындағы пәндерді оқытудағы алатын орны	351

**ҚОҒАМДЫ ӘЛЕУМЕТТІК МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУДЫҢ ГЕНДЕРЛІК
АСПЕКТІЛЕРІ**

Халықаралық ғылыми-практикалық конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

18 мамыр 2012 жыл

МАТЕРИАЛЫ

Международной научно-практической конференции

ГЕНДЕРНЫЕ АСПЕКТЫ СОЦИАЛЬНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ОБЩЕСТВА

18 мая 2012 год

MATERIALS

International Scientific and Practical Conference

GENDER ASPECTS OF SOCIAL MODERNIZATION OF THE SOCIETY

18 May 2012

Басуға 15.05.2012 ж. қол қойылды. Пішімі 60 x 84⁸.

Офсеттік қағаз. Компьютерлік терілім.

Әріп түрі «Times/New Roman» Riso басылымы.

Шартты баспа табағы 44,5

Таралымы 100 дана.

Тапсырыс № 86

Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университетінің баспаханасы.
050000, Алматы, Гоголь көшесі 116 үй.